

Διαχείριση και Ανάδειξη
Χώρων και Μνημείων

Διαχείριση και Ανάδειξη Χώρων και Μνημείων

Management and Presentation of Sites & Monuments

DIADRASIS SYNERGIES
open space for intellectual interaction

Κέρκυρα μια πόλη «δοχείο ζωής»

Corfu, a town as a "vessel of life"

Ελένη Τσολάκου

ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΤΜΗΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
tee_kerk@tee.gr

Μάξιμος Κουλούρης

ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ, ΤΜΗΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
tee_kerk@tee.gr

Περίληψη

Μέσα από προοπτικές, προβλήματα, σύγχρονες ανάγκες, επιπτώσεις από την αλόγιστη χρήση, παρουσιάζεται το σημερινό πρόσωπο της ιστορικής πόλης της Κέρκυρας, ενός ζωντανού, δυναμικά εξελισσόμενου μνημείου. Η αναγνώριση, καταγραφή, και διάσωση του δομημένου και αδόμητου πλούτου κρίνεται αναγκαία για την ιστορική συνέχεια. Η αποκατάσταση, προστασία, επανάχρηση των ιστορικών κτιρίων της πόλης, συχνά με την απόδοση νέας χρήσης, εμπεριέχει την έννοια της επικαιροποίησης, της απόλυτης εξυπηρέτησης των νέων αναγκών με νέες τεχνολογίες χωρίς να χαθεί η ιστορική, αισθητική, συναισθηματική αξία του μνημείου. Στη διαδικασία προστασίας, ανάδειξης και αειφόρου διαχείρισης του Μνημείου υπάρχουν διλήμματα, τόσο στον σχεδιασμό όσο και στις αποφάσεις της Πολιτικής Προστασίας που ακολουθείται. Είναι απαραίτητη η Συνεργασία πολιτών - κατοίκων και αρμοδίων Υπηρεσιών, η δημιουργία μιας υπηρεσίας Παλαιάς Πόλης, μέσα από ένα καινούργιο ευέλικτο, δυναμικό νομοθετικό πλαίσιο με στόχο τον περιορισμό των διαδικασιών αδειοδοτήσεων. Η παιδεία ευαισθητοποίησης για την Αξία του Μνημείου, από την παιδική ηλικία οδηγεί στον ευαισθητοποιημένο ενεργό πολίτη. Πως αντιλαμβάνεται την έννοια της προστασίας ο μηχανικός, ο αρχαιολόγος, ο πολίτης κάτοικος, ο τουρίστας, ο επιχειρηματίας, ο πολιτικός. Σε μια περίοδο οικονομικής και ενεργειακής κρίσης, πόσο είναι δυνατή η εφαρμογή συστημάτων εξοικονόμησης ενέργειας στο ιστορικό διατηρητέο τόπο; Δίδονται παραδείγματα από πόλεις του εξωτερικού και από ιστορικά κτίρια της πόλης της Κέρκυρας. Σε ένα κόσμο γεμάτο αντιφάσεις και περιορισμούς, μπορεί η πόλη μας να γίνει μια χαρούμενη, ήρεμη, ελκυστική, ιστορική πόλη; Τον διατηρητέο πλούτο της Ελλάδας, πρέπει να τον εμπιστευθούμε στα χέρια της γνώσης και στο ταλέντο των ειδικών. Χρειάζονται ομάδες όλων των ειδικοτήτων, μηχανικών όπου ο καθένας αναλαμβάνει και γνωρίζει τις ευθύνες και υποχρεώσεις του μέσα από το πρίσμα της Αξίας του Μνημείου, εντάσσοντας νέες χρήσεις και εγκαταστάσεις με τρόπο πολιτισμικά ορθό.

Abstract

Through perspectives, problems, modern needs, effects of reckless use, the current image of the historic city of Corfu is presented, a living, dynamically evolving monument. The recognition, recording, and preservation of structured and un-

structured wealth is deemed necessary for historical continuity. Quite often, the restoration, protection and reuse of historic buildings in a city comprise in their new use a concept of updating, serving new needs with new technologies without loss of the historical, aesthetic and emotional value of the monument. In the process of protection, promotion and sustainable management of the Monument dilemmas arise, both in the planning and the decisions of the Civil Protection which are applied. What is required are 1) co-operation between citizens/ residents and competent Services, and 2) creating an administration for the Old Town, through a new flexible, dynamic legal framework aimed at limiting licensing procedures. Awareness training, from childhood years, on the Value of the Monument leads to a conscious and aware active citizen. How does the engineer, the archaeologist, the citizen, the tourist, the businessman, the politician perceive the meaning of protection? In a period of economic and energy crisis, to what extent is it possible to implement energy-saving systems on the historic site? In a world full of contradictions and limitations, could our city become a happy, quiet, attractive, historic city? What is needed are teams from various fields, engineers where everyone knows and undertakes his responsibilities and obligations, always keeping in mind the value of the monument, incorporating new uses and facilities in a culturally correct way. Examples are given from cities abroad and historic buildings in the city of Corfu.

Η Πόλη της Κέρκυρας, που είναι εγγεγραμμένη στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) από το έτος 2007 (ΤΕΕ 2006; UNESCO 2021), είναι ένα ζωντανό μνημείο, ένα «δοχείο ζωής» όπως θα έλεγε ο Άρης Κωνσταντινίδης (1972), με σύγχρονες ανάγκες και λειτουργίες, που πρέπει να εναρμονισθούν μέσα στο ιστορικό οικιστικό σύνολο. Πρόκειται για μια περιοχή με υψηλή συγκέντρωση δόμησης, με φθορές, αλλοιώσεις, διαχρονικές επεμβάσεις – προσθήκες, επιρροές – επιδράσεις από τους εκάστοτε «κατακτητές», με ιστορική, αισθητική και πολιτιστική αξία. Είναι ένα ιστορικό σύνολο, με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του (Μορφολογικά και μηχανικά χαρακτηριστικά – δομικό σύστημα των κτισμάτων, μορφολογία εδάφους).

Η έλλειψη συντήρησης, η εγκατάλειψη, οι καιρικές συνθήκες, ο χρόνος, οι ανάγκες των χρηστών προκαλούν εξασθένηση του δομικού συστήματος των κτιρίων, και συχνά αλλοίωση της μορφής τους. Η μεγάλη υγρασία και οι βροχοπτώσεις δημιουργούν προβλήματα στις τοιχοποιίες, στα ξύλινα και σιδερένια δοκάρια. Ειδικά στις προσθήκες καθ' ύψος που έγιναν επί Αγγλοκρατίας, όπου έχουν χρησιμοποιηθεί μεταλλικά δοκάρια, παρουσιάζονται εκτεταμένες οξειδώσεις, μειώνεται η φέρουσα ικανότητά τους και αναιρείται το δέσιμο των τοιχοποιιών.

Σαν πόλη μνημείο έχει ανάγκη προστασίας από την Πολιτεία και από τους χρήστες της (κάτοικοι, επαγγελματίες, τουρίστες). Η πόλη κατοικείται, μετατρέπεται όμως σε «μέσο» επιβίωσης και εκμετάλλευσης από μεγάλο τμήμα του πληθυσμού της Κέρκυρας (Αξία γης και κτηρίων). Έχει αρχιτεκτονική αξία (κτίρια, χρώμα, καντούνια, πλατείες, πλατώματα, Εκκλησίες), πολιτιστική, και συναισθηματική Αξία (οι λιτανείες, οι Φιλαρμονικές, το Πάσχα... Η Πόλη είναι τόπος προσκυνήματος ντόπιων και ξένων λόγω του προστάτη της Αγίου Σπυρίδωνα).

Σήμερα με την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη λειτουργιών που υποβαθμίζουν τον χώρο, η σχέση μεταξύ τουριστικής εκμετάλλευσης και μνημείου κρίνεται συχνά ασύμβατη. Η σχέση ανθρώπων και κτιρίων πρέπει να βασίζεται στον σεβασμό και να βρίσκεται σε ισορροπία προκειμένου να αναδεικνύεται η πολιτιστική ταυτότητα του τόπου. Η ποιοτική αξιοποίηση εξασφαλίζει βελτίωση της τοπικής οικονομίας. Τα κτίρια της Πόλης, κυρίως πολυώροφα με διαχρονικές

επεμβάσεις, είναι εκτεθειμένα σε πολυδιάστατους κινδύνους με σημαντικότερο τη σεισμική τρωτότητα. Απαιτείται διαρκής έλεγχος, επισκευή και ενίσχυση έτσι ώστε τα κτίρια να είναι «ασφαλή δοχεία ζωής». Παρακαταθήκη για μια υγιή ανάπτυξη αποτελεί η αποκατάσταση, η προστασία και η επανάχρηση των ιστορικών κτιρίων της πόλης, συχνά με την απόδοση νέας χρήσης, με νέες τεχνολογίες, χωρίς να χαθεί η ιστορική, αισθητική, και πολιτιστική αξία του μνημείου. Η επέμβαση απαιτεί την κατανόηση και τον σεβασμό του υπάρχοντος κτιρίου, σε συμφωνία με τις αλλαγές της κοινωνίας, τις εξελίξεις στον τρόπο ζωής, τη γνώση της τεχνολογίας. Στην πόλη της Κέρκυρας με τη χαρακτηριστική παθολογία των κτιρίων, απαιτείται διεπιστημονική προσέγγιση στη διατύπωση αρχών και τρόπων επισκευής, ενίσχυσης, επανάχρησης, με εφαρμογή ανάλογα με την περίπτωση συμβατικών η εναλλακτικών σύγχρονων τεχνολογικών μεθόδων. Οι σύγχρονες τεχνολογικές μέθοδοι κατά την ανακατασκευή ή αναπαλαίωση των ιστορικών κτιρίων και συνόλων οδηγούν στην αναστρεψιμότητα των προτεινόμενων επεμβάσεων, τη συμβατότητα υφιστάμενων και νέων υλικών, την ελαχιστοποίηση των ανεπιθύμητων βλαβών στο κτίριο, τη μεγιστοποίηση του χρόνου διάρκειας των επεμβάσεων και στο οικονομικό, μακροπρόθεσμα, όφελος των χρηστών. «Η κληρονομιά είναι κυρίως αρχιτεκτονική, είναι αντικείμενο των μηχανικών και δη των αρχιτεκτόνων και των υπηρεσιών που την εποπτεύουν».

Παραδείγματα επεμβάσεων από την Πόλη της Κέρκυρας και ιστορικές πόλεις της Ευρώπης

Πόλη Κέρκυρας

Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα μεμονωμένων κτιρίων αλλά και δημόσιων χώρων που μέσω της αποκατάστασης – ανάπλασης τους προσπαθούν να αναδειχθούν και να βρουν το ρόλο τους στη ζωή της πόλης. Μέσω ιδιωτικής πρωτοβουλίας ή με δημόσια έργα υπάρχει κινητικότητα στον τομέα αυτό. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι κατ' αρχάς η συνέχιση της ύπαρξης των κτιριακών μνημείων, η αποφυγή της κατάρρευσης τους δηλαδή, κατά συνέπεια προέχει η συντήρησή – επισκευή τους. Όμως είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι τα προβλήματα δεν σταματούν με την αποκατάσταση τους καθώς στη συνέχεια ξεκινά ένας αγώνας για την επιβίωσή τους. Το σημαντικό σε αυτές τις περιπτώσεις είναι τα κτίρια να αποκτούν

χρήση -πιθανώς διαφορετική της αρχικής- που να τους επιτρέπει να συνεχίσουν τη ζωή τους -αν παραδεχτούμε ότι τα κτιριακά μνημεία είναι κατά κάποιο τρόπο ζωντανοί οργανισμοί. Για να γίνει αυτό πρέπει να επανεντάσσονται στην καθημερινότητα της πόλης, στην οικονομία της -με την ευρεία έννοια ο όρος οικονομία- με μια διαδικασία μετάβασης από το παρελθόν στο παρόν με κατάλληλες αρχιτεκτονικές επεμβάσεις. Ειδικά δε για τα δημόσια κτήρια να σημειωθεί ότι το «δημόσιο κτίριο» με την έννοια ενός κτιρίου που ανήκει ή που χρησιμοποιείται από τη διοίκηση, πρέπει να γίνει «δημόσιο» μέσω της απόδοσής του στο κοινό και σε αυτή την κατεύθυνση είναι σημαντική η εύρεση διόδων επικοινωνίας με τους χρήστες - πολίτες.

Επέμβαση σε διατηρητέο

Υπάρχουν όμως και τα κτήρια -και είναι αρκετά- που για διάφορους λόγους έχουν οδηγηθεί στην απαξίωση και την ερείπωση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το Αρχοντικό Γιαλλινά,¹ ένα σημαντικό μνημείο στην ιστορία της αρχιτεκτονικής της Κέρκυρας, ένα εμβληματικό κτίριο για το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη μια προσπάθεια αναβίωσης από ομάδα κερκυραίων μελετητών με την πολύτιμη βοήθεια συνεργατών από άλλες πόλεις. Το κτίριο αντιμετωπίζει έντονα δομοστατικά προβλήματα μετά από άστοχες επεμβάσεις, κακοτεχνίες κατά την αρχική κατασκευή αλλά και λόγω της ηλικίας του. Οπότε η ανάγκη για επέμβαση ήταν και εξακολουθεί να είναι επιτακτική. Σ' αυτό το κτίριο η προσπάθεια απλής διατήρησης στη λογική της μη επέμβασης πιθανόν να μην είναι αρκετή καθώς το αντικείμενο μελέτης είναι ένα κτίριο το οποίο είναι το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο του ιδρύματος-ιδιοκτήτη του χωρίς άλλα έσοδα. Πρέπει λοιπόν οι αποφάσεις για την αποκατάσταση - επανάχρηση να το καταστήσουν βιώσιμο γιατί στην πραγματικότητα υπάρχουν δύο επιλογές. Ή το χρησιμοποιούμε αποδοτικά ή το αφήνουμε στην απαξίωση, την ερείπωση και εν τέλει στην κατάρρευση. Στατικά πέρα από την ενίσχυση των λιθοδομών - οπτοπλινθοδομών δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία νέων επιφανειακών οριζόντιων στοιχείων - πατωμάτων, που θα εξασφαλίζουν τη διαφραγματική τους λειτουργία. Η αρχιτεκτονική

---

¹ Ένα εμβληματικό κτίριο, το Αρχοντικό Γιαλλινά που ανήκε στην οικογένεια του Κερκυραίου υδατογράφου Αγγελου Γιαλλινά. Το αρχοντικό προήλθε από την ένωση 4 κτιρίων της Ενετοκρατίας με σχέδια του 1840 (Κοσκινά κ.α. 2013).

μελέτη προβλέπει τη δημιουργία ενός «πολυχώρου» όπου εκτός από τους μουσειακούς χώρους ανάπτυξης των έργων του καλλιτέχνη θα στεγάσει χρήσεις εκπαίδευσης, αναψυχής αλλά και εμπορίου. Σκοπός να γίνει σημείο έλξης των επισκεπτών του νησιού αλλά και των Κερκυραίων καταστρώντας το όλο εγχείρημα βιώσιμο. Η μηχανολογική μελέτη έγινε ώστε τα συστήματα φωτισμού και κλιματισμού να εξυπηρετούν όλες τις σύγχρονες απαιτήσεις υγιεινής, άνεσης και ασφάλειας. Το τελικό αποτέλεσμα θα είναι ένα κτίριο που με σύγχρονα μέσα θα εξυπηρετεί τρέχουσες ανάγκες κοιτάζοντας προς το μέλλον σεβόμενο το παρελθόν του.

Νεώτερα κτίρια εντός του ιστορικού κέντρου

Παράλληλα στην Κέρκυρα υπάρχει η ιδιομορφία της κατασκευής εντός του ιστορικού κέντρου αλλά και στις παρυφές του πολλών κτιρίων τα οποία φέρουν την αισθητική της εποχής που κατασκευάστηκαν, κατά τις δεκαετίες του 1960 και 1970 κυρίως. Πιθανώς η ανάπλαση των κτιρίων αυτών να συμβάλει σημαντικά στην ανάδειξη του μνημείου της Παλαιάς Πόλης. Μια υποτυπώδης προσπάθεια έγινε το 2009 με την προκήρυξη διαγωνισμού ιδεών για την Ανάπλαση των όψεων του Δημοτικού Θεάτρου και της πλατείας προ της εισόδου του.

Χρήση σύγχρονων τεχνολογιών

Τέλος σε σχέση με τη διαχείριση του ιστορικού συνόλου της Παλαιάς Πόλης σημειώνεται ότι η εισαγωγή σύγχρονων τεχνολογιών είναι απαραίτητη προκειμένου να λειτουργήσει επικουρικά στις τρέχουσες μεθόδους διαχείρισης δημιουργώντας νέους δίαυλους επικοινωνίας ανάμεσα στο μνημείο και το κοινό. Η χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να διευκολύνει τις μεθόδους καταγραφής και να διευρύνει τις δυνατότητες προβολής και ανάδειξης του μνημείου.

Ενδεικτικά στην πόλη της Κέρκυρας βρίσκονται σε λειτουργία τα εξής:

- Εικονικός κόσμος Ιονίων Νήσων: Ένα πρόγραμμα του Τμήματος Πληροφορικής του Ιονίου Πανεπιστημίου το οποίο μέσω σύγχρονων τεχνολογιών προτείνει έναν εναλλακτικό τρόπο επαφής του κοινού με τα μνημεία. Πρόκειται για μια ψηφιακή ξενάγηση σε κτήρια, μουσεία, πλατείες, δρόμοι, φάροι, παλιά εργοστάσια, επαύλεις, παλιά σχολεία, όμορφες

απομονωμένες παραλίες, τοπία φυσικού κάλλους κ.ά.²

- Εφαρμογή για έξυπνα κινητά τηλέφωνα που δημιουργήθηκε από ομάδα εργασίας του Τμήματος Κέρκυρας ΤΕΕ με καρτελοποίηση σημαντικών μνημείων του νησιού η οποία δεν βρήκε ανταπόκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες, η υποστήριξη των οποίων είναι απαραίτητη, βρίσκεται σε αδράνεια αυτή τη στιγμή αλλά προσεχώς θα τεθεί εκ νέου σε λειτουργία.
- Πρόγραμμα περιπολιών αστυνόμευσης από το τμήμα Τουριστικής Αστυνομίας, με χρήση ποδηλάτων, με σκοπό την ενίσχυση της αστυνόμευσης στο ιστορικό κέντρο του νησιού κυρίως κατά τη θερινή περίοδο.

Επεμβάσεις σε ιστορικά κτίρια εκτός Κέρκυρας

Οι σύγχρονες επεμβάσεις σε ιστορικά κτίρια εκτός Κέρκυρας – προσθήκες καθ' ύψος ή κατ' επέκταση βρίσκονται σε αρμονική σχέση με τα μνημεία προσπαθώντας να αναδείξουν τις ιστορικές κατασκευές μέσω της αντίθεσης. Κάποιες φορές η απόκλιση από την υπάρχουσα αρχιτεκτονική είναι απαραίτητη για την εδραίωση του ιστορικού πλαισίου. Παρουσιάζεται ένα παράδειγμα «δυναμικής» αποκατάστασης της πρόσοψης ενός ιστορικού κτηρίου του 19ου αιώνα από το Άμστερνταμ της Ολλανδίας, με τη χρήση δομικού γυαλιού.

Πρόσοψη της Χρονιάς - Βραβείο Καινοτομίας 2016³

Χρήση δομικού γυαλιού για την αποκατάσταση της όψης ιστορικού κτιρίου του 19ου αιώνα στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας (Κτήριο CHANNEL).

Το κτίριο συνδυάζει τόσο την Ολλανδική κληρονομιά όσο και τη διεθνή αρχιτεκτονική στο PC Hoofdstraat, το μοναδικό πολυτελές εμπορικό δρόμο του Άμστερνταμ, που ήταν κατά το παρελθόν κυρίως περιοχή κατοικίας. Η ομάδα μελέτης ήθελε να κάνει μια αναπαράσταση του αρχικού κτιρίου και βρήκε μια λύση μέσω εκτεταμένης χρήσης γυαλιού. Η σχεδόν από γυαλί πρόσοψη μιμείται τον αρχικό σχεδιασμό, (τούβλα, λεπτομέρειες πλαισίων στα

² <https://di.ionio.gr/gr/news/13615/> [Ανακτήθηκε 01 Φεβρουαρίου 2021].

³ Η μελέτη αποκατάστασης του κτηρίου καθώς και η επίβλεψη έγινε από ομάδα του Πολυτεχνείου του Delft σε συνεργασία με εταιρεία μηχανικών (<https://www.mvrnv.nl/projects/240/crystal-houses>) [Ανακτήθηκε 01 Φεβρουαρίου 2021].

παράθυρα), προσφέροντας στο κατάστημα μια μεγάλη επιφάνεια παραθύρου, απαραίτητη στα σύγχρονα καταστήματα, διατηρώντας παράλληλα τον αρχιτεκτονικό χαρακτήρα της περιοχής. Τα συμπαγή γυάλινα τούβλα χτίστηκαν ξεχωριστά και κατασκευάστηκαν από μια εταιρεία, κοντά στη Βενετία. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο του Ντελφτ, σε συνεργασία με εταιρεία μηχανικών, οδήγησε στην ανάπτυξη τεχνικών κατασκευής, με χρήση διάφανης κόλλας υψηλής αντοχής, ώστε τα τούβλα να κολλήσουν χωρίς την ανάγκη ενός παραδοσιακού κονιάματος. Όλα τα στοιχεία γυαλιού είναι πλήρως ανακυκλώσιμα. Τα απόβλητα από το έργο, όπως τα ατελή τούβλα, μπορούν να λειωθούν και να αναμορφωθούν ή να επανατοποθετηθούν πλήρως. Αυτό ισχύει και για ολόκληρη την πρόσοψη, (μόλις το κτίριο φθάσει στο τέλος της διάρκειας ζωής του, όλη η πρόσοψη μπορεί να λιώσει και να δημιουργηθεί μια νέα).

Παρά τη λεπτή εμφάνισή της, οι δοκιμές αντοχής, που έγιναν από την ομάδα τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Delft απέδειξαν ότι η κατασκευή γυαλιού είναι με πολλούς τρόπους ισχυρότερη από το σκυρόδεμα. Σε περίπτωση οποιασδήποτε ζημίας αναπτύχθηκαν πρωτόκολλα επισκευής, επιτρέποντας την αντικατάσταση μεμονωμένων τούβλων. Με μια πρόσοψη κατασκευασμένη κατά κύριο λόγο από γυαλί, ήταν σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι ενεργειακές ανάγκες θα παρέχονταν μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ως εκ τούτου, το κτίριο σχεδιάστηκε γύρω από μια γεωθερμική αντλία θερμότητας για τις ανάγκες κλιματισμού, με σωλήνες γεωεναλλάκτη μήκους 170 μ. που οδεύουν υπόγεια.

Προτάσεις για την πόλη της Κέρκυρας

Για την επίτευξη της μέγιστης προστασίας του οικιστικού συνόλου προτείνεται η δημιουργία Βάσης Δεδομένων του Τοπικού Δομικού Συστήματος, που θα αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για τους τοπικούς φορείς και τους μηχανικούς, η οποία θα εξελίσσεται δυναμικά μέσα στον χρόνο και θα ενημερώνεται συνεχώς.

Πριν την έναρξη της στατικής μελέτης ενός ιστορικού κτηρίου η τμήματος αυτού (φέρουσα ικανότητα δομικού συστήματος), απαιτείται η συγκέντρωση πολλών στοιχείων, όπως:

α) Αποτύπωση της γεωμετρίας του φορέα, κατασκευαστική ανάλυση, καταγραφή των ειδικών χαρακτηριστικών και των ιδιαίτερων συνθηκών του κάθε κτίσματος, με τεκμηρίωση και μεθοδολογία (Τρόπος δόμησης τοιχοποιίας, κατασκευή πατώματος, στέγης, αποτίμηση φέρουσας ικανότητας του δομικού συστήματος, αστοχίες - πιθανά αίτια, προσθήκες). Διερεύνηση των Προτάσεων επέμβασης και ανάδειξης, ανάλογα με τη χρήση του κτιρίου.

β) Εκτίμηση των χαρακτηριστικών του εδάφους, των υλικών κατασκευής, μελέτη σεισμικής επικινδυνότητας της περιοχής του κτιρίου, που απαιτούν ένα σημαντικό κόστος για τους ιδιοκτήτες. Η αδυναμία χρηματοδότησης οδηγεί σε άστοχες, αναποτελεσματικές έως και επικίνδυνες παρεμβάσεις.

Στην Πόλη της Κέρκυρας τα μηχανικά χαρακτηριστικά των κτιρίων και του εδάφους πρέπει να προσδιοριστούν με επιστημονική διερεύνηση. Το ΤΕΕ, μέσω των μελών του, είναι ο κατάλληλος φορέας να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις που αναφέραμε, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Το τελικό αποτέλεσμα θα είναι μια πλήρης βάση δεδομένων με πρόσβαση σε όλους. Με αυτό τον τρόπο μειώνεται το κόστος στους ιδιοκτήτες. Η μελέτη και η επισκευή των κτηρίων τεκμηριώνεται επιστημονικά. Στο πλαίσιο μιας καλύτερης συνεργασίας πολιτών – κατοίκων και αρμοδίων Υπηρεσιών κρίνεται αναγκαία η δημιουργία μιας υπηρεσίας Παλαιάς Πόλης με κατάλληλα στελεχωμένη τεχνική υπηρεσία, μέσα από ένα καινούργιο ευέλικτο, δυναμικό νομοθετικό πλαίσιο με στόχο τον περιορισμό των διαδικασιών των αδειοδοτήσεων και την ελαχιστοποίηση των αυθαιρεσιών. Η παιδεία ευαισθητοποίησης, αφύπνισης για την αξία του μνημείου, από την παιδική ηλικία οδηγεί στον ευαισθητοποιημένο ενεργό πολίτη, ο οποίος γίνεται φρουρός του πολιτιστικού αγαθού (Ενεργοποιημένος πολίτης). Η εκπαίδευση

δεν είναι πληροφόρηση, είναι Μετα-μόρφωση. Η τήρηση του Κανονισμού Αστικής Λειτουργίας για την Πόλη της Κέρκυρας ΥΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΒΜΑ/ΤΑΕΧΜΑΕ/272981/163695/5959/2004/22.08.2016 και η άμεση προώθηση της διαδικασίας της Ειδικής Πολεοδομικής Μελέτης αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία και ανάδειξη του ιστορικού συνόλου.⁴

Συμπέρασμα

Η Κέρκυρα του σήμερα με τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των χρηστών της, για να γίνει μια βιώσιμη και ελκυστική πόλη, έχει ανάγκη από επικαιροποιημένη προστασία. Στη διαχείριση του κτηριακού πλούτου της καλούμαστε να καλύψουμε με εύρυθμο και ισορροπημένο τρόπο, τις διαφορετικής φύσης ανάγκες, που προκύπτουν από τον σύγχρονο τρόπο ζωής, σεβόμενοι το Μνημείο και αναδεικνύοντας την ιστορικότητα του χώρου. Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο στα χέρια των ειδικών, για την εξασφάλιση της ύπαρξης των ιστορικών κτηρίων και την ένταξη τους στη σημερινή πραγματικότητα.

---

⁴ Τη χρηματοδότηση της Ειδικής Πολεοδομικής Μελέτης για την Παλιά Πόλη της Κέρκυρας, ενέταξε στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων ο Περιφερειάρχης Ιονίων Νήσων, με φορέα χρηματοδότησης την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και φορέα υλοποίησης το Δήμο Κέρκυρας. Η Ειδική Πολεοδομική Μελέτη για την Παλιά Πόλη της Κέρκυρας προβλέπει: • Τοπογραφική αποτύπωση αστικής περιοχής, σε έκταση 490 στρεμμάτων • Κτηματογράφηση περιοχής αναδασμού σε έκταση 74 στρεμμάτων • Ειδική πολεοδομική μελέτη στα όρια της περιοχής μελέτης (261 στρέμματα) • Ειδική πολεοδομική μελέτη ανάπλασης – ανασυγκρότησης περιοχής αναδασμού (74στρέμματα) • Αρχιτεκτονικές καρτέλες για περίπου 1500 κτίρια. Η μελέτη αναμένεται να ρυθμίσει μεταξύ άλλων θέματα: αναθεώρησης του ισχύοντος ρυμοτομικού σχεδίου, συγκρότηση ψηφιακού αρχείου με όλα τα κτίρια και ελεύθερους χώρους της Παλιάς Πόλης, ρύθμιση και ανάπτυξη χρήσεων γης και λειτουργιών σε δομημένους και ελεύθερους χώρους, ρύθμιση κυκλοφορίας οχημάτων και καθορισμό χώρων στάθμευσης. Η μελέτη αυτή προορίζεται να θέσει τους όρους και τις προϋποθέσεις για την ουσιαστική εναρμόνιση της πόλης ως μνημείο και ως μιας σύγχρονης ζωντανής πόλης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κοσκίνα, Μ., Βέργης, Σ., Κουλούρης, Μ., Ευθυμιάδης, Ε. & Κουλούρη, Δ., 2013. Μελέτη Αποκατάστασης και Επανάχρησης Ιστορικού Διατηρητέου Κτιρίου Ιδιοκτησίας «Πινακοθήκη Άγγελου Γιαλλινά» στην Κέρκυρα. [Online], Διαθέσιμο στη: https://corfu.gr/web-assets/uploads/2020/04/corfu.gr-2020-06-16_12-44-59_522217.pdf [Ανακτήθηκε 01 Φεβρουαρίου 2021].

Κωνσταντινίδης, Α., 2000. Δοχεία Ζωής ή Το πρόβλημα για μία αληθινή ελληνική αρχιτεκτονική. Στο Α. Κωνσταντινίδης, Για Την Αρχιτεκτονική: Δημοσιεύματα σε Εφημερίδες, σε Περιοδικά και σε Βιβλία 1940-1982. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

ΤΕΕ, 2006. Παλιά Πόλη Κέρκυρας: Σχέδιο Διαχείρισης. [Online], Διαθέσιμο στη: http://library.tee.gr/digital/ker/ker_m273/ker_m273_contents.htm [Ανακτήθηκε 01 Φεβρουαρίου 2021].

UNESCO, 2021. Old Town of Corfu. [Online], Διαθέσιμο στη: <https://whc.unesco.org/en/list/978/> [Ανακτήθηκε 01 Φεβρουαρίου 2021].